

[Elgaard.]

minister, når vi taler om byggeriet, at trods ministerens argumentation må jeg fastholde den opfattelse, at hvis man vil ud af bolig-nøden, er der ingen vej udenom, at minis-teren mobiliserer den samlede byggekraft, der findes i landet, og det har han jo ikke gjort på nuværende tidspunkt. Det er en kendsgerning, at ikke alle byggearbejdere er beskæftigede for tiden. Det er også en kendsgerning — og det har ministeren klart erkendt —, at forholdene med hensyn til byggematerialer, bortset fra København, er betydeligt bedre i dag, end de var f. eks. for 1 år siden. Derfor har jeg virkelig ret til at gøre den højtærede minister opmærk-som på, at det ikke alene drejer sig om at fremme det sociale byggeri, men at der også må gøres en indsats fra privat side for at komme igennem bolignøden.

Her vil jeg gerne gøre en bemærkning til det ærede medlem hr. Ingvard Dahl. Det er meget interessant at overvære en forhand-ling som denne i det høje ting og se, hvordan man fra både socialdemokratisk og kommunistisk side tillader sig at argumentere. Man trækker en detalje ud; det er let for en kommunistisk taler at have eksempler på grundejerhajer; det er let for det ærede med-lem hr. Ingvard Dahl at finde en ejendom, som der er handlet med fornylig, det er let for ham at sige, at den er vurderet til så meget, og den er solgt for så meget, og så spørger han næsten diabolisk ned til de andre partiers ordførere: Hvad skal lejen beregnes af? Men det argument er slet ikke så kraftigt, som det ærede medlem mener, for hvis socialdemokratiet er interesseret i at op-hæve virkningerne af noget sådant, kender det jo vejen dertil, det vil blot ikke vandre den, nemlig den vej, at vi bygger mere end det nødvendige antal lejligheder, så er der ingen fare for, at lejen skal blive urimelig, selv i ejendomme, som der handles med i spekulationsøjemed.

Men samtidig vil jeg gerne stille et spørgs-mål til den højtærede minister: Er det ikke rigtigt, at lejen i det sociale byggeri ligger 30 pct. over 1939-niveauet? Det er nem-lig rigtigt. Jeg vil i fortsættelse deraf endvidere spørge den højtærede minister, om det ikke er rigtigt, at fællesorganisationen for de almindelige boligselskaber har frem-ført ønske om at få adgang til at forhøje lejen. Dette sker samtidig med, at den højtærede minister også i dag siger, at han vil fastholde det lave lejeniveau. Jeg vil alligevel henstille til den højtærede minister at opgive den tanke, at man skulle kunne fastholde 1939-niveauet og få det til at være

det stabile lejeniveau i det danske samfund under de nuværende økonomiske forhold. Jeg synes derfor ikke, ministeren gør ret i at afvise — men ministeren vil forhåbentlig også komme på lidt andre tanker under udvalgsarbejdet — tanken om i hvert fald at undersøge, hvordan disse forhold ligger, og om vi indenfor udvalget kunne enes om en eller anden vej til at skabe en mere rime-lig tilstand vedrørende lejeniveauerne, end der er i dag. Jeg kan ikke komme bort fra, at når man erkender — og det har man er-kendt igennem den sagkyndige, ekspert-mæssige behandling, som dette spørgsmål blev underkastet i embedsmandsudvalgene —, at den nuværende tilstand med hensyn til lejen i de gamle lejligheder ikke er rimelig eller retfærdig, så må man også på dette område være villig til at gå med til en ændring.

Ministeren synes at ville modsætte sig, at man imødekommer det ønske, der er fremført af flere partiers ordførere, om at dele lovforslaget i to love, hvoraf den ene skulle indeholde de bestemmelser, der er af permanent karakter, og den anden de mere midlertidige bestemmelser, hvilke sidste da, efterhånden som forholdene bedredes, kunne afvikles i hurtigere eller langsommere tempo, som tilstandene nu tillod det. Ministeren begrundet sin holdning med, at det er bedst at have det hele samlet i een lov, idet man så blot kan ændre forskellige paragraffer i denne, efterhånden som det måtte vise sig nødvendigt. Ja, men højtærede minister, det kan da virkelig ikke gøre nogen forskel, om man indenfor udvalget sammen med ministeren, på grundlag af tilstandene i dag, enes om en fordeling, om jeg så må sige, af lovforslagets paragraffer på to love. Mini-steren ville jo ikke dermed være afskåret fra at foretage ændringer i den midlertidige lov, og i denne kunne man jo samle alle de bestemmelser, som man nærere tvivl om skulle være permanente. Derfor må jeg fastholde mit ønske om, at vi under udvalgs-arbejdet får lejlighed til virkelig at tage stil-ling til også dette spørgsmål.

Løvrigt skal jeg ikke udover de bemærk-ninger, jeg her har gjort, forlænge denne debat, idet jeg mener, at der både med de ordførertaler, der er holdt, og med ministe-rens besvarelse foreligger en sådan klar-gørelse af situationen, at der ikke kan være noget til hinder for, at udvalgsarbejdet hurt-igt kan påbegyndes. Jeg må imidlertid sige til ministeren, at mit parti fastholder sit ønske om at få ændringer gennemført, forsåvidt angår de hovedpunkter, jeg pegede på i min ordførertale.